MERGEL AND AQUISITIONS CONTROL IN U.E. SOME IDEAS FROM CJUE JURISPRUDENCE

Anca Ileana Duşcă
Assoc. Prof., PhD., University of Craiova

Abstract:Control of economic concentrations and, in general, European Union competition law can be considered as a reasonable compromise between two economic concepts: the liberal conception that market law naturally imposes on competitors a competitive behavior and the guiding conception that the state must intervene to legislate for behavior that corresponds to certain economic and political goals. Essentially, it is about allowing businesses to engage in free competition, provided they do not harm other market operators, customers, consumers or economic interests in general.

Keywords: fuziuni, achiziţii, regulamentul concentrării, Comisia Europeană, Piaţa internă

Noţiuni generale

Fuziunile şi achiziţiile care constau în regruparea oamenilor şi a capitalurilor, în vederea unei mai bune competitivităţi reprezintă reacţia firească a întreprinderilor la globalizare. Dreptul Uniunii Europene se interesează de consecinţele economice ale acestui fenomen, care constă în concentrarea capitalului şi a puterii de decizie a două sau mai multe unităţi anterior independente, într-o singură întreprindere[1]. Interesul este justificat, pentru că o astfel de concentrare, poate conferi întreprinderii rezultate o importantă putere pe piaţă sau atitudinea ei ar putea fi incompatibilă cu regulile dreptului Uniunii privind concurenţa. Comisia Europeană asigură delicatul echilibru între cursa competitivităţii mondiale şi menţinerea unei concurenţe efective pe Piaţa internă[2].

În statele Uniunii au existat diferite concepţii privind rolul administraţiei în politica de dezvoltare externă a întreprinderilor, lucru care a reieşit din negocierile pentru adoptarea Regulamentului Concentrării. Astfel, unele state, în care dreptul intern al concurenţei este aplicat de o autoritate independentă, cum este situaţia întâlnită în Germania[3] au susţinut ideea unei autorităţi

1 R. DeYoung, D. D. Evanoff, Ph. Molyneux, *Mergers and Acquisitions of Financial Institutions: A Review of the Post-2000 Literature*, Journal of Financial Services Research, December 2009, Volume 36, Issue 2–3, pp 87–110; M. Mateev, *Is the M&A Announcement Effect Different Across Europe? More Evidences from Continental Europe and the UK*, ResearchGate, January 2017, https://www.researchgate.net/publication/280919266_Is_the_MA_Announcement_Effect_Different_Across_Europe_More_Evidences_from_Continental_Europe_and_the_UK; K.Ahern, F.Weston, *The good, the bad, and the ugly*, Journal of Applied Finance, 17(1)/2017, pp.5-20; P.Asquith, R.Bruner, D.Mullins, *The gains to bidding firms from merger*, Journal of Financial Economics, 11(1-4)/1983, pp.121–139, https://doi.org/10.1016/0304-405X(83)90007-7; E.Autio, H.j.Sapienza, J.G. Almeida, *Effects of age at entry, knowledge intensity, and imitability on international growth*, Academy of Management Journal, 43(5)/2000, pp.909-924. https://doi.org/10.2307/1556419; C.Y.Baldwin, K.M. Clark, *Design Rules: The Power of Modularity*, Cambridge, MA:MIT Press, 2000; H.G.Barkema, J.H. Bell, J.M.Pennings, *Foreign entry, cultural barriers, and learning. Strategic*, Management Journal/1996, pp.151-166, https://doi.org/10.1002/(SICI)1097-0266(199602)17:2<151::AID-SMJ799>3.0.CO;2-Z; J.Barney, *Firm resources and sustained competitive advantage*, Journal of Management, 17(1)/1991, pp.99-120, https://doi.org/10.1177/014920639101700108.

2 A se vedea: S. Deleanu, *Contractul de comerţ internaţional*, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 1996; S. Deleanu, *Drept comunitar al afacerilor*, Ed. Servo-Sat, Arad, 2002; J. Drexl, W. Kerber, R. Podszun, *Competition Policy and the Economic Approach: Foundations and Limitations*, Ed. Edward Elgar Publishing Ltd., Celtenham, 2011; A.M. El-Agraa (coord.), *The European Union Economics and Policies*, ed. a VIII-a, Ed. Cambridge University Press, Cambridge, 2007; J. Eekhoff, (coord.), *Competition Policy in Europe*, Ed. Springer Verlag, New York, 2004.

3 Oficiul federal al cartelurilor.

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

europene abilitate să aplice criteriile dreptului concurenţei proiectelor de achiziţii şi fuziuni. În alte state, precum Franţa, se pleda pentru luarea în consideraţie a criteriilor de progres tehnic şi economic, care figurau în Tratatul de la Roma, ceea ce ar putea face posibil un bilanţ economic al efectelor pozitive şi negative al operaţiilor de concentrare. Regulamentul prevedea că „se va ţine cont de evoluţia progresului tehnic şi economic, cât să fie în avantajul consumatorilor şi să nu constituie un obstacol pentru concurenţă, ceea ce înseamnă reducerea importanţei economice în aprecierea efectelor concentrării, în beneficiul securităţii juridice”[4]. Acest compromis se situează în contextul general al dezbaterilor care impun politica concurenţei, ce a format obiectul unei importante dezvoltări la nivel european şi politica industrială, care caracterizată fiind de intervenţia protecţionistă a statelor de menajare a sectoarelor în criză de dureroase, dar necesare reconversii, a constituit obiectul a numeroase divergenţe între statele membre[5].

Regulamentul Concentrării

Regulamentul Concentrării[6], adoptat la sfârşitul anului 1989, de către Consiliu dădea competenţă Comisiei, sub privirea vigilentă a statelor membre, de a exercita poliţia fuziunilor, a achiziţiilor, cu garantarea exigenţelor de rapiditate şi egalitate de tratament necesar întreprinderilor respective. Trebuie spus că încă din 1965 Comisia[7] a semnalat necesitatea unei reglementări în materie, deoarece Tratatul de la Roma, adoptat în perioada în care prioritară era creşterea întreprinderilor, în faţa industriei americane, nu conţinea nicio reglementare în materie de concentrare; şi aceasta spre deosebire de Tratatul CECO care în 1951, a prevăzut expres un control al concentrărilor, în sectorul cărbunelui şi oţelului[8]. Deşi pare ciudat ca un control administrativ,

[4] Art.5. A se vedea şi : Hotărârea Tribunalului (a cincea cameră extinsă) din 25 martie 1999, dată în cauza T-102/96, între Gencor Ltd, societate de naţionalitate sud-africană, stabilită la Johannesburg (Republica Africa de Sud), reclamantă, împotriva Comisiei Comunităţilor Europene, având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 97/26/CE a Comisiei din 24 aprilie 1996 de declarare a unei concentrări ca fiind incompatibilă cu piaţa comună şi cu aplicarea Acordului privind Spaţiul Economic European. În pct. 76 se precizează: *pentru încălcarea obligaţiilor de notificare şi de suspendare prevăzute la articolele 4 şi 7 din Regulamentul nr. 4064/89 în cazul oricărei operaţiuni de concentrare de dimensiune comunitară pot fi aplicate, în temeiul articolului 14, sancţiuni financiare severe. Notificarea sau suspendarea punerii în aplicare a acordului de concentrare nu poate fi interpretată ca o acceptare voluntară a competenţei Comunităţii de către reclamantă. De altfel, pentru a aprecia această competenţă în privinţa unei operaţiuni de concentrare, Comisia trebuie, în prealabil, să poată examina operaţiunea în cauză, ceea ce justifică obligaţia de notificare impusă părţilor la concentrare. Această obligaţie nu stabileşte dinainte competenţa Comisiei de a decide asupra concentrării în cauză.*

[5] L. Vogel, *Le droit européen des affaires*, Dalloz, Paris, 1994; A. Decocq, *Droit communautaire des affaires*, Paris, 1995; O. Manolache, *Regimul juridic al concurenţei în dreptul comunitar*, Ed. All, Bucureşti, 1997; P. Craig, G. de Búrca, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudenţă şi doctrină*, ed. a IV-a, serie coordonată de B. Andreşan-Grigoriu şi T. Ştefan, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2009; A. Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, ed. a IV-a, *revăzută şi adăugită după Tratatul de la Lisabona* (2007/2009) Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2010; B. Andreşan-Grigoriu, T. Ştefan, *Tratatele Uniunii Europene – actualizat 2010*, ed. a II-a, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2010.

[6] Regulamentul nr. 4064/89, din 21 decembrie 1989, al Consiliului asupra controlului concentrărilor între întreprinderi, JO L. 395/1 din 30 dec. 1989, abrogat de Regulamentul Consiliului UE, nr. 139/2004. A se vedea şi Directiva 2005/56/CE privind fuziunile transfrontaliere ale societăţilor comerciale pe acţiuni.

[7] Comisia a elaborat un document fundamental şi preparatoriu în care a procedat la o analiză a fenomenului concentrării în CEE, care a fost intitulat „memorandumul asupra concentrărilor în Piaţa comună” şi a fost publicat la 1 decembrie 1965. El includea o serie de analize şi de indicaţii asupra implantărilor de filiale comune, înţelegerilor de cooperare între întreprinderi, legăturile lor financiare, fuziunile şi achiziţiile de părţi majoritare în CEE. E vorba de un soi de bilanţ al concentrărilor în piaţa comună, până la finele lui 1965. A se vedea G. Gavalda, G. Parleani, *Traité de droit communautaire des affaires*, 2e éd., Litec, Paris, 1992, pp. 573-574.

[8] Înalta Autoritate, înlocuită azi de Comisie a fost însărcinată să acorde autorizaţia dacă operaţia proiectată nu viza, şi nici nu avea ca efect determinarea preţului, restrângerea producţiei sau a distribuţiei, nu constituia un obstacol în menţinerea unei concurenţe efective şi nici nu scăpa regulilor concurenţei prevăzute de Tratatul CECO. Trebuie recunoscut însă, că prin Tratatul CECO, statele au consimţit la abandonuri de suveranitate, mai importante decât prin Tratatul de la Roma, din 25 martie 1957. A se vedea: C. Gavalda, G. Parleani, *op. cit.*, p. 573; J. Eekhoff (coord.), *Competition Policy in Europe*, Ed. Springer Verlag, New York, 2004; S. Estrin, D. Laider, *Introduction to Microeconomics*, ed. a IV-a, Ed. Harvester Hempstead, Cambridge, 1995; F. Etro, *The EU Approach to Abuse of*

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

susceptibil să împiedice dezvoltarea creşterii externe a întreprinderilor, poate să satisfacă cererile miilor de întreprinderi, se pare că a fost totuşi cazul Regulamentului Concentrării, care nu a fost câtuşi de puţin contestat de întreprinderi, poate şi datorită următoarelor avantaje: existenţa unui culoar unic la nivel european ce dădea întreprinderilor garanţia, că decizia luată la Bruxelles îşi producea efectele, pe întregul teritoriu al construcţiei comunitare. Evident că în absenţa acestei reglementări, întreprinderile internaţionale ar fi fost constrânse să se adreseze autorităţilor de concurenţă ale diferitelor state, ceea ce ar fi dus la demersuri lungi, diverse, cu rezultate incerte, dacă nu chiar contradictorii; egalitatea de tratament al întreprinderilor supuse controlului european al concentrării, căci regulile erau identice pentru toate întreprinderile, indiferent de naţionalitate sau locul lor în Uniune; caracterul deschis al procedurii care permitea, prin dialogul cu Comisia, prin organizarea de audiţii publice în care întreprinderile puteau verifica analiza efectelor concentrării, prin controalele informative cu Comisia, celor interesaţi să-şi facă cunoscute punctele de vedere; Regulamentul nu era ostil principiului concentrării economice, astfel că doar concentrările susceptibile să creeze daune ireversibile concurenţei, erau interzise[9].

Cu toate avantajele manifeste[10], Regulamentul 4064/89/CEE a fost modificat în repetate rânduri şi abrogat prin Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (Regulamentul (CE) privind concentrările economice, la rândul său, acesta a fost modificat, prin Regulamentul (CE) nr. 1033/2008 al Comisiei din 20 octombrie 2008, de modificare a Regulamentului (CE) nr. 802/2004 de punere în aplicare a Regulamentului nr. 139/2004 al Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi[11]. Regulamentul nr. 139/2004 se aplică tuturor concentrărilor cu dimensiune comunitară; se consideră că o concentrare are dimensiune comunitară în cazul în care: cifra de afaceri totală, realizată la nivel mondial, de toate întreprinderile implicate depăşeşte 5000 miliarde EURO; cifra de afaceri totală realizată în comunitate de către fiecare din cel puţin două întreprinderi depăşeşte 250 miliarde EURO, cu excepţia cazurilor, în care fiecare dintre întreprinderile implicate, realizează mai mult de două treimi din cifra sa totală de afaceri la nivel comunitar între unul şi acelaşi stat membru. O concentrare care nu atinge pragurile prevăzute mai sus are totuşi dimensiune comunitară în cazul în care: a) cifra totală de afaceri combinată, realizată la nivel mondial, de toate întreprinderile implicate depăşeşte 2500 de miliarde de EURO; b) în fiecare din cel puţin trei state membre, cifra totală de afaceri combinată realizată de toate întreprinderile depăşeşte 100 de miliarde EURO; c) în fiecare, din cel puţin trei state membre care sunt incluse la lit. b), cifra totală de afaceri realizată de către fiecare din cel puţin două dintre întreprinderile implicate, depăşeşte 25 de miliarde EURO şi d) cifra totală de afaceri realizată în Comunitate, de către fiecare din cel puţin două dintre întreprinderile implicate depăşeşte 100 de milioane EURO, cu excepţia cazurilor în care

---

Dominance, Ed. ECG and Intertic, Milan, Februarie 2006; F. Etro, *Competition, innovation and antitrust: a theory of market leaders and its policy implications*, Ed. Springer-Verlag, Berlin, 2007.

[9] A se vedea L. Cartou, *Communautés Européennes*, 10e éd., Precis, Dalloz, 1991, p. 227 şi urm.; D. Hildebrand, *The Role of Economic Analysis in EC Competition Rules*, Ed. Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2009; A. Jones, B. Sufrin, *EC Competition Law. Text, cases & materials*, ed. a III-a, Ed. Oxford University Press New York, 2007; P. Kent, *Law of the European Union*, ed. a IV-a, Ed. Pearson Education Limited, Essex, 2008; V. Korah, *An Introductory Guide to EC Competition Law and Practice*, Ed. Sweet and Maxwell, Londra, 1994.

[10] A se vedea şi: P.M. Cosmovici, R. Munteanu, *Înțelegerile între întreprinderi. Reguli generale*, Ed. Academiei Române, Bucureşti, 2001, p.74; A. Usai, *The Freedom to Conduct Business in the EU, Its Limitations and Its Role in the European Legal Order: A New Engine for Deeper and Stronger Economic, Social and Political Integration*, în German Law Journal Vol. 14 No. 9/2017, pp. 1867 – 1868; M. Malaurie – Vignal, *Droit de la concurrence interne et communautaire*, 4e edition, 2008, Editura Dalloz, Paris, pp. 11 – 12; G. Coman, *Evoluția dreptului concurenței*, Ed. Hamangiu, București, 2015, pp. 16 – 21; N. Diaconu, *Dreptul Uniunii Europene. Tratat.* Ediția a II-a revizuită, Ed. Lumina Lex, București, 2011, p. 11; D. Mazilu, *Tratat privind Dreptul comerțului internațional*, Ed. Universul Juridic, București, 2011, p. 11; F. Sandu, A.E. Bălășoiu, *Dreptul european al concurenței. Note de curs. Practică judiciară*, Ed. Universul Juridic, București, 2017, pp. 42 – 43.

[11] JOUE 279/3, 22 octombrie 2008.

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

fiecare dintre întreprinderile implicate realizează mai mult de două treimi din cifra sa totală de afaceri la nivel comunitar într-unul şi acelaşi stat membru[12].

Evaluarea concentrărilor

Concentrările care intră în sfera de aplicare a regulamentului sunt evaluate în conformitate cu obiectivele regulamentului pentru a se stabili dacă sunt compatibile cu piaţa comună. La efectuarea acestei evaluări, Comisia, ia în considerare: nevoia menţinerii şi dezvoltării unei concurenţe efective pe piaţa comună având în vedere, printre altele structura tuturor pieţelor vizate şi concurenţa actuală sau potenţială din partea întreprinderilor aflate pe teritoriul sau în afara Comunităţii; poziţia pe piaţă a întreprinderilor implicate şi puterea lor economică şi financiară, alternativele disponibile furnizorilor şi utilizatorilor, accesul acestora la surse de aprovizionare sau pieţe şi orice alte bariere legale sau de altă natură la intrarea pe piaţă, tendinţele ofertei şi cererii pentru bunurile şi serviciile relevante, interesele consumatorilor intermediari şi finali şi evoluţia progresului tehnic şi economic, cu condiţia ca acesta să fie în beneficiul consumatorului şi să nu reprezinte un obstacol în calea concurenţei[13]. Din contră, o concentrare care nu ridică obstacole semnificative în calea concurenţei efective pe piaţa internă sau pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziţii dominante este declarată compatibilă cu piaţa comună.

Concentrarea care ar ridica obstacole semnificative în calea concurenţei efective de pe piaţa internă sau de pe o parte semnificativă a acesteia, în special ca urmare a creării sau consolidării unei poziţii dominante, este declarată incompatibilă cu piaţa comună. Conform art. 2 alin. (4) din regulament, „în măsura în care, crearea unei societăţi în comun, reprezentând o concentrare în sensul dat de regulament – în art. 3 – are ca obiect sau efect coordonarea comportamentului concurenţial al întreprinderilor independente, o astfel de coordonare este evaluată în conformitate cu criteriile din art. 81 alin. (1) şi (3) din tratat, pentru a se stabili dacă operaţiunea este sau nu compatibilă cu piaţa comună. La realizarea acestei evaluări, Comisia ia în considerare, în special: 1) dacă două sau mai multe societăţi-mamă reţin, într-o măsură semnificată, activităţile de pe aceeaşi piaţă ca şi societatea în comun, sau de pe o piaţă situată la amonte sau în aval faţă de cea a societăţii în comun sau pe o piaţă vecină aflată în strânsă legătură cu această piaţă; 2) dacă prin coordonarea care reprezintă consecinţa directă a creării societăţii în comun, întreprinderile implicate au posibilitatea de a elimina concurenţa pentru o parte semnificativă a produselor sau a serviciilor în cauză”[14].

Definiţia concentrării

Se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma: fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părţi ale unor întreprinderi;

[12] Art. 1 (Sfera de aplicare) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi [Regulamentul (CE) privind concentrările economice] (Text cu relevanţă pentru SEE), JOUE L 24/1, 29 ianuarie 2004.

[13] A se vedea: I. Lazăr, *Dreptul Uniunii Europene în domeniul concurenței*, Ed. Universul Juridic, București, 2016; Gh. Gheorghiu, M. Niță, *Dreptul concurenței interne și europene: curs universitar*, Ed. Universul Juridic, București, 2011; M. M. Dabbah, *EC and UK Competition Law. Commentary, Cases and Materials*, Cambridge University Press, Cambridge, United Kingdon, 2004; A. Decocq, G. Decocq, *Droit de la concurrence. Droit interne et droit de L`Union Europeenne*, Ed. LGDJ, Paris, 2008; G. Coman, *Evoluția dreptului concurenței*, Ed. Hamangiu, București, 2015; D.Chalmers, G. Davies, G. Monti, *European Union Law*, Third Edition, Cambirdge University Press, United-Kingdom, 2014; D. Chalmers, G.Davies, G.Monti, A.Tomkins, *European Union Law: Cases and Materials*, Ed. Cambridge University Press, Cambridge, 2010; D.Ungureanu, *Dreptul Uniunii Europene în domeniul concurenței. Jurisprudența recentă a Curții de la Luxemburg*, Ed. C. H. Beck, București, 2010.

[14] Orientări privind evaluarea concentrărilor orizontale în temeiul Regulamentului Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (2004/C 31/03)” (http://eurlex.europa.eu/Lex UriServ/LexUriServ.do?uri=DD:08:04:52004XC0205(02):RO:PDF) şi „Orientări privind evaluarea concentrărilor neorizontale în conformitate cu regulamentul Consiliului privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi (2008/C65/07)” (http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:265: 0006:0025:RO:PDF).

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

sau preluării de către una sau mai multe persoane, care controlează deja cel puţin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, fie prin achiziţionarea de valori mobiliare sau de active, fie prin contracte sau prin orice mijloace, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părţi ale acestora[15]. Controlul decurge din drepturi, contracte sau orice alte mijloace care, fie separat sau combinate şi având în vedere considerentele de drept sau de fapt relevante, conferă posibilitatea exercitării unei influenţe decisive asupra unei întreprinderi, în special prin: dreptul de proprietate sau dreptul de folosinţă integrală sau parţială asupra activelor unei întreprinderi; drepturi sau contracte care conferă o influenţă decisivă asupra structurii, voturilor sau deciziilor organelor unei întreprinderi[16]. Controlul este dobândit de persoane sau întreprinderi care: sunt titulare are drepturilor sau beneficiare ale drepturilor în cauză; sau deşi nu sunt titularele acestor drepturi sau beneficiare ale drepturilor în baza acestor contracte au puterea de a exercita drepturile care decurg din acestea[17]. Nu se consideră că s-a realizat o concentrare în cazul în care: instituţii de credit sau alte instituţii financiare sau societăţi de asigurări, ale căror activităţi obişnuite includ tranzacţionarea şi negocierea de valori mobiliare în contul lor sau în contul altora, care deţin temporar valori mobiliare ale unei întreprinderi pe care le-au dobândit în vederea revinderii, cu condiţia ca acestea să nu îşi exercite drepturile de vot conferite de valorile mobiliare în cauză pentru a determina comportamentul concurenţial al întreprinderii în cauză sau cu condiţia să îşi exercite aceste drepturi de vot numai pentru pregătirea cesionării integrale sau parţiale a întreprinderii în cauză sau a activelor acesteia sau a cesionării valorilor mobiliare în cauză, şi ca cesiunea să aibă loc în termen de un an de la data achiziţiei[18]. Comisia poate prelungi acest termen, la cerere, în cazul în care respectivele instituţii sau societăţi pot dovedi că cesionarea nu a fost publică, în condiţii rezonabile, în termenul stabilit; controlul este dobândit de o persoană mandatată de autorităţile publice în conformitate cu legislaţia statului membru privind lichidarea, falimentul, insolvenţa, încetarea plăţilor, concordatul sau alte proceduri similare[19].

Competenţele de inspecţie ale Comisiei

[15] Art. 3 (Definiţia concentrării) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi. Regulamentul (CE) privind concentrările economice.

[16] Art. 3 alin. (2) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004. A se vedea și: A. Lăcătuș, *Analiză de impact a cazurilor speciale de aplicare a sancțiunilor de către Consiliul Concurenței*, în Revista Română de Drept al Afacerilor nr. 8/2012; A. Scordamaglia, *Cartel Proof, Imputation and Sanctioning in European Competition Law: Reconciling effective enforcement and adequate protection of procedural guarantees*, The Competition Law Review, Volume 7 Issue 1/2013; A. Stephan, *Four key challenges to the succesful criminalization of cartel laws*, Journal of Antitrust Enforcement, Vol. 2, no. 2/2014; A. T. Ottow, *Erosion or Inovation – The institutional design of competition agencies – A Dutch case study*, Journal of Antitrust Enforcement, Vol. 2, No. 1/2014; A. Tătar, C. Deică, *Asistența acordată Consiliului Concurenței prin intermediul proiectului de Twinning*, Profil: Concurența, nr. 3/2007.

[17] Crearea unei societăţi în comun care îndeplineşte în mod durabil toate funcţiile unei entităţi economice autonome constituie o concentrare în sensul alin. (1) lit. b) [art. 3 alin. (4)]. A se vedea: A. P. Komminos, *Public and Private Antitrust Enforcement in Europe: Complement? Overlap?*, The Competition Law Review, Volume 3 Issue 1, decembrie 2006; B. Cristophers, *Market Definition and the Emergence of Too-Big-to-Let-Fail Banking in the United States*, Economic Geography, vol. 90 no. 4 (october 2014); B. Van Rompuy, *The Impact of the Lisbon Treaty on EU Competition Law: A Review of Recent Case Law of the EU Courts*, CPI Antitrust Chronicle, December 2011 (1); B. Wardhaugh, *A normative approach to the criminalisation of cartel activity*, Legal Studies, Vol. 32 No. 3, September 2012; B. Depoorter, F. Parisi, *The modernization of EU antitrust enforcement: The economics of regulatory competition*, în George Mason Law Review, Vol. 13, No. 2: Winter 2005; C. Butacu, *Acțiunile în despăgubire întemeiate pe încălcarea dispozițiilor dreptului concurenței al UE și statelor membre*, Revista Română de Drept European nr. 3/2014.

[18] Art. 3. alin. (5) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004.

[19] A se vedea: A. Marga, *Corectura globalizării*, Lumea nr.3/2017; A. Gavrilă, D. Stan, *Autoritatea de concurență – Prietenul tuturor și amicus curiae*, Concurența. Studii și cercetări privind protecția concurenței economice. Buletinul Direcției de Monitorizare teritorială, Anul II, Nr. 1(3), aprilie 2007; A. Kaczorowska, *The Objectives of the Competition Policy of the CARICOM Single Market and Economy and Their Importance to the Development of a Coherent and Comprehensive Body of Substantive CSME Competition Rules*, The Competition Law Review, Volume 8 Issue 2, July 2012.

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

Pentru îndeplinirea sarcinilor atribuite de regulament, Comisia poate efectua toate inspecţiile necesare la întreprinderi şi asociaţii de întreprinderi[20]. În plus, funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc pentru a efectua o inspecţie au competenţa: de a intra în orice sediu, pe orice teren şi în orice mijloace de transport ale întreprinderilor sau ale asociaţiilor de întreprinderi; de a examina registrele şi alte evidenţe privind activitatea comercială, indiferent formatul în care sunt păstrate; de a lua sau de a obţine, în orice format copii sau extrase de astfel de registre sau evidenţe; de a sigila orice sediu al activităţii comerciale şi orice registre sau evidenţe pe perioada şi în măsura necesară pentru inspecţie; de a solicita oricărui reprezentant sau membru al personalului întreprinderii sau al asociaţiei de întreprinderi, explicaţii asupra faptelor sau documentelor legate de obiectul şi scopul inspecţiei şi de a înregistra răspunsurile. Funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc pentru a efectua inspecţia îşi exercită competenţele, după prezentarea unei autorizaţii scrise care menţionează obiectul şi scopul inspecţiei şi sancţiunile prevăzute[21] pentru cazurile în care registrele sau celelalte evidenţe ale activităţii comerciale solicitate sunt prezentate incomplet sau în care răspunsurile la întrebările adresate în conformitate cu dispoziţiile anterioare sunt incorecte sau induc în eroare. Cu suficient timp înainte de inspecţie, Comisia anunţă inspecţia autorităţii competente a statului membru pe teritoriul căruia urmează să fie efectuată[22].

Câteva idei din jurisprudenţa CJUE

Hotărârea Curţii (Camera a cincea) din 31 mai 2018, dată în cauza C-633/16, având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de Sø-og Handelsretten (Tribunalul Maritim şi Comercial, Danemarca), în procedura Ernst & Young P/S împotriva Konkurrencerådet[23], aduce o serie de clarificări Regulamentului (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi.

[20] A se vedea: G. Hakopian, *Criminalisation of EU Competition Law Enforcement – A Possibility after Lisbon?,* The Competition Law Review, Volume 7 Issue 1, December 2010; G. Monti, *Article 82 EC: What Future for the Effects – Based Approach?*, Journal of Competition Law & Practice, 2010; Gh. – I. Ioniță, *Aspecte procesuale penale și tehnice referitoare la percheziția informatică*, Revista Dreptul, nr. 12/2014; G. Drauz, Th. Chellingsworth, H. Hykas, *Recent Developments in EC Merger Control*, Journal of European Competition Law & Practice, 2010, vol. 1, no.1; I. A. Wendt, *EU Competiton Law and Liberal Professions: An Uneasy Relationship*?, Martinus Nijhoff Publishers, Leiden, 2013.

[21] Art. 13 din Regulamentul (CE) nr. 139/2004.

[22] Art. 13 alin. (6) În cazul în care funcţionarii şi celelalte persoane autorizate de Comisie care îi însoţesc constată că o întreprindere se opune unei inspecţii, inclusiv sigilării sediilor activităţii comerciale, a registrelor sau a evidenţelor, dispusă în temeiul prezentului articol, statul membru în cauză le acordă asistenţa necesară, solicitând, dacă este cazul, intervenţia poliţiei sau a unei forţe de ordine echivalente, astfel încât să le permită efectuarea inspecţiei. (7) În cazul în care asistenţa prevăzută la alin. (6) necesită eliberarea unei autorizaţii de către o autoritate judiciară în conformitate cu reglementările naţionale, se solicită o astfel de autorizaţie. O astfel de autorizaţie poate fi solicitată şi ca măsură de precauţie. (8) În cazul în care se solicită autorizaţia prevăzută la alin. (7), autoritatea judiciară naţională se asigură că decizia Comisiei este autentică şi că măsurile coercitive preconizate nu sunt nici arbitrare, nici excesive, având în vedere obiectul inspecţiei. În timpul controlului de proporţionalitate al măsurilor coercitive, autoritatea judiciară naţională poate solicita Comisiei, direct sau prin intermediul autorităţii competente a statului membru respectiv, explicaţii detaliate privind obiectul inspecţiei. Totuşi, autoritatea judiciară naţională nu poate contesta necesitatea inspecţiei şi nici nu poate solicita să i se furnizeze informaţiile din dosarul Comisiei. Legalitatea deciziei Comisiei poate fi revizuită exclusiv de Curtea de Justiţie.

[23] Cererea de decizie preliminară privește articolul 7 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 139/2004 al Consiliului din 20 ianuarie 2004 privind controlul concentrărilor economice între întreprinderi („Regulamentul CE privind concentrările") (JO 2004, L 24, p. 1, Ediție specială, 08/vol. 1, p. 201). Cererea a fost formulată în cadrul unei acțiuni în anulare introduse de Ernst & Young P/S în fața Sø- og Handelsretten (Tribunalul Maritim și Comercial, Danemarca) împotriva unei decizii a Konkurrencerådet (Consiliul Concurenței, Danemarca), prin care acesta a constatat că, pe de o parte, Ernst & Young, Ernst & Young Europe LLP, Ernst & Young Godkendt Revisionsaktieselskab, Ernst & Young Global Limited și EYGS LLP („EY") și, pe de altă parte, KPMG Statsautoriseret Revisionspartnerselskab, Komplementar selskabet af 1. januar 2009 Statsautoriseret Revisionsaktieselskab și KPMG Ejendomme Flintholm K/S („KPMG DK") au încălcat interdicția punerii în aplicare a unei operațiuni de concentrare înainte de autorizarea acesteia

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

Astfel, Curtea precizează: articolul 7[24] alineatul (1) din Regulamentul nr. 139/2004 se mulțumește să prevadă că o concentrare nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața comună[25]; această dispoziție nu furnizează nicio indicație cu privire la condițiile în prezența cărora o concentrare este considerată pusă în aplicare și în special nu precizează dacă realizarea unei concentrări poate avea loc în urma unei operațiuni care nu contribuie la schimbarea controlului întreprinderii-țintă[26]. În consecință, trebuie constatat că modul de formulare a articolului 7 menționat nu permite, în sine, să se precizeze întinderea interdicției pe care o prevede; or, în cazul în care interpretarea literală a unei dispoziții de drept al Uniunii nu permite să se aprecieze domeniul de aplicare exact al acesteia, reglementarea în cauză trebuie interpretată atât pe baza finalității sale, cât și a economiei sale generale[27].

În ceea ce privește obiectivele urmărite prin Regulamentul nr. 139/2004, reiese în special din considerentul (5)[28] al acestuia că acest regulament urmărește să se asigure că procesul de reorganizare a întreprinderilor nu provoacă daune durabile concurenței; în consecință, dreptul Uniunii trebuie să includă dispoziții care să reglementeze acele concentrări care pot afecta semnificativ concurența efectivă pe piața internă sau pe o parte semnificativă a acesteia. În acest sens, potrivit considerentului (6)[29] al regulamentului respectiv, acesta trebuie să permită controlul eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce privește efectul acestora asupra structurii concurenței în Uniune[30]; tocmai pentru a asigura eficacitatea acestui control, astfel cum reiese din cuprinsul considerentului (34)[31] al Regulamentului nr. 139/2004, întreprinderile sunt obligate să notifice în prealabil concentrările lor, iar realizarea acestora trebuie suspendată până la adoptarea

---

de către Consiliul Concurenței („obligația de suspendare”), conform articolului 12 c alineatul 5 din konkurrencelov (Legea daneză privind concurența).

[24] Articolul 7, intitulat „Suspendarea concentrărilor”, prevede: „(1) O concentrare cu dimensiune comunitară astfel cum este definită la articolul 1 sau care trebuie examinată de către Comisie în temeiul articolului 4 alineatul (5) nu se pune în aplicare nici înainte de notificare și nici înainte de a fi declarată compatibilă cu piața comună în temeiul unei decizii adoptate în conformitate cu articolul 6 alineatul (1) litera (b), articolul 8 alineatul (1) sau (2) sau pe baza unei prezumții în conformitate cu articolul 10 alineatul (6). (2) Alineatul (1) nu împiedică punerea în aplicare a unei oferte publice sau a unei serii de tranzacții cu valori mobiliare, inclusiv cu valori mobiliare convertibile în alte tipuri de valori mobiliare, acceptate în vederea tranzacționării pe o piață de tipul bursei de valori, prin care se dobândește controlul în sensul articolului 3 din la vânzători diferiți, cu condiția ca: (a) concentrarea să fie notificată fără întârziere Comisiei în conformitate cu articolul 4 și (b) cel care dobândește controlul să nu exercite drepturile de vot aferente valorilor mobiliare în cauză sau să facă acest lucru numai pentru a menține valoarea integrală a investiției sale în temeiul unei derogări acordate de Comisie în conformitate cu alineatul (3). (3) Comisia poate acorda, la cerere, o derogare de la obligațiile impuse la alineatul (1) sau (2). Cererea pentru acordarea unei derogări trebuie justificată. La adoptarea unei decizii privind cererea, Comisia ia în considerare, inter alia, efectele suspendării asupra uneia sau mai multor întreprinderi implicate în concentrare sau asupra unei terțe părți și amenințarea reprezentată de concentrare asupra concurenței. O astfel de derogare poate fi acordată sub rezerva îndeplinirii unor condiții și obligații destinate asigurării unor condiții de concurență efectivă. O derogare poate fi solicitată și acordată în orice moment, înainte de notificare sau după operațiune.”

[25] Pct. 37.

[26] Pct. 38.

[27] Pct. 39, 40. Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 20 și jurisprudența citată.

[28] Ar trebui să se asigure că procesul de reorganizare nu provoacă daune durabile concurenței; prin urmare, dreptul comunitar trebuie să includă dispoziții care să reglementeze acele concentrări care pot afecta semnificativ concurența efectivă pe piața comună sau pe o parte semnificativă a acesteia.

[29] Prin urmare, este necesar un instrument juridic specific care să permită controlul eficient asupra tuturor concentrărilor în ceea ce privește efectul acestora asupra structurii concurenței în Comunitate și care să fie singurul instrument aplicabil acestor concentrări.

[30] Pct. 41.

[31] Pentru asigurarea unui control efectiv, întreprinderile ar trebui să aibă obligația de a notifica în prealabil concentrările cu dimensiune comunitară imediat după încheierea acordului, anunțarea ofertei publice sau achiziționarea pachetului de control. […] Punerea în aplicare a concentrărilor ar trebui suspendată până la adoptarea unei decizii finale de către Comisie. Totuși, dacă este cazul, ar trebui să fie posibilă acordarea unei derogări de la această suspendare la cererea întreprinderilor implicate.

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

unei decizii finale. Este necesar să se arate în acest sens că articolul 7 alineatul (1) din regulamentul respectiv, prin faptul că interzice realizarea unei concentrări, limitează această interdicție doar la concentrări, astfel cum sunt definite la articolul 3 din același regulament, și exclude prin aceasta interzicerea oricărei operațiuni despre care nu se poate considera că contribuie la realizarea unei concentrări; rezultă că, pentru a defini domeniul de aplicare al articolului 7 din Regulamentul nr. 139/2004, trebuie luată în considerare definiția noțiunii de concentrare care figurează la articolul 3 menționat. Or, potrivit acestei dispoziții, se consideră că se realizează o concentrare în cazul în care modificarea de durată a controlului rezultă în urma fuzionării a două sau mai multe întreprinderi independente anterior sau părți ale unor întreprinderi sau a preluării, de către una sau mai multe persoane care controlează deja cel puțin o întreprindere sau de către una sau mai multe întreprinderi, a controlului direct sau indirect asupra uneia sau mai multor întreprinderi sau părți ale acestora, înțelegându-se că controlul decurge din posibilitatea, conferită de drepturi, contracte sau alte mijloace, a exercitării unei influențe decisive asupra unei întreprinderi. Rezultă că punerea în aplicare a unei concentrări, în sensul articolului 7 menționat, are loc imediat ce părțile implicate în concentrare realizează operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra întreprinderii-țintă; prin prisma obiectivelor urmărite de Regulamentul nr. 139/2004, articolul 7 alineatul (1) din acesta trebuie interpretat în sensul că interzice punerea în aplicare de către părțile implicate în concentrare a oricărei operațiuni care contribuie la modificarea de durată a controlului asupra uneia dintre întreprinderile vizate de această concentrare[32].

Concluzii

Reținem din informațiile de mai sus că obiectivul fundamental al normelor Uniunii Europene în materie de concurență îl reprezintă protejarea concurenței împotriva denaturărilor. Concurența efectivă nu este un scop în sine, ci o condiție pentru realizarea unei piețe interne libere și dinamice, constituind unul dintre instrumentele de promovare a bunăstării economice generale. După cum știm, de la intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona, protejarea concurenței împotriva denaturărilor este inclusă în conceptul de piață internă. Aceasta nu aduce modificări de ordin practic, întrucât normele în materie de concurență rămân neschimbate; condițiile de aplicare și efectele juridice ale acestora s-au înrădăcinat într-atât în îndelungata practică administrativă a Comisiei Europene și în jurisprudența instanțelor europene, încât pot fi considerate drept stabile.

BIBLIOGRAPHY

- K.Ahern, F.Weston, *The good, the bad, and the ugly*, Journal of Applied Finance, 17(1)/2017;
- B. Andreşan-Grigoriu, T. Ştefan, *Tratatele Uniunii Europene – actualizat 2010*, ed. a II-a, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2010;
- P.Asquith, R.Bruner, D.Mullins, The gains to bidding firms from merger. Journal of Financial Economics, 11(1-4)/1983;
- E.Autio, H.j.Sapienza, J.G. Almeida, *Effects of age at entry, knowledge intensity, and imitability on international growth*, Academy of Management Journal, 43(5)/2000;
- J.Barney, *Firm resources and sustained competitive advantage*, Journal of Management, 17(1)/1991;
- C.Y.Baldwin, K.M. Clark, *Design Rules: The Power of Modularity*. Cambridge, MA:MIT Press, 2000;
- H.G.Barkema, J.H. Bell, J.M.Pennings, *Foreign entry, cultural barriers, and learning. Strategic*, Management Journal/1996;

[32] Pct. 55. Regulamentul menționat, precum în special Regulamentul (CE) nr. 1/2003, face parte dintr-un ansamblu legislativ prin care se urmărește punerea în aplicare a articolelor 101 și 102 TFUE, precum și stabilirea unui sistem de control care garantează că concurența nu este denaturată pe piața internă a Uniunii. În acest sens este și: Hotărârea din 7 septembrie 2017, Austria Asphalt, C-248/16, EU:C:2017:643, punctul 31.

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)

- ˙ L. Cartou, *Communautés Européennes*, 10e éd., Precis, Dalloz, 1991;
- G. Coman, *Evoluția dreptului concurenței*, Ed. Hamangiu, București, 2015;
- P.M. Cosmovici, R. Munteanu, *Înțelegerile între întreprinderi. Reguli generale*, Ed. Academiei Române, București, 2001;
- P. Craig, G. de Búrca, *Dreptul Uniunii Europene. Comentarii, jurisprudenţă şi doctrină*, ed. a IV-a, serie coordonată de B. Andreşan-Grigoriu şi T. Ştefan, Ed. Hamangiu, Bucureşti, 2009;
- A. Decocq, *Droit communautaire des affaires*, Paris, 1995;
- S. Deleanu, *Contractul de comerţ internaţional*, Ed. Lumina Lex, Bucureşti, 1996;
- S. Deleanu, *Drept comunitar al afacerilor*, Ed. Servo-Sat, Arad, 2002;
- J. Drexl, W. Kerber, R. Podszun, *Competition Policy and the Economic Approach: Foundations and Limitations*, Ed. Edward Elgar Publishing Ltd., Celtenham, 2011;
- R. DeYoung, D. D. Evanoff, Ph. Molyneux, *Mergers and Acquisitions of Financial Institutions: A Review of the Post-2000 Literature*, Journal of Financial Services Research, December 2009, Volume 36, Issue 2–3;
- N. Diaconu, *Dreptul Uniunii Europene. Tratat*. Ediția a II-a revizuită, Ed. Lumina Lex, București, 2011;
- J. Eekhoff (coord.), *Competition Policy in Europe*, Ed. Springer Verlag, New York, 2004;
- A.M. El-Agraa (coord.), *The European Union Economics and Policies*, ed. a VIII-a, Ed. Cambridge University Press, Cambridge, 2007;
- S. Estrin, D. Laider, *Introduction to Microeconomics*, ed. a IV-a, Ed. Harvester Hempstead, Cambridge, 1995;
- F. Etro, *The EU Approach to Abuse of Dominance*, Ed. ECG and Intertic, Milan, Februarie 2006;
- F. Etro, *Competition, innovation and antitrust: a theory of market leaders and its policy implications*, Ed. Springer-Verlag, Berlin, 2007;
- A. Fuerea, *Manualul Uniunii Europene*, ed. a IV-a, *revăzută şi adăugită după Tratatul de la Lisabona* (2007/2009) Ed. Universul Juridic, Bucureşti, 2010;
- G. Gavalda, G. Parleani, *Traité de droit communautaire des affaires*, 2e éd., Litec, Paris, 1992.
- D. Hildebrand, *The Role of Economic Analysis in EC Competition Rules*, Ed. Kluwer Law International, Alphen aan den Rijn, 2009;
- A. Jones, B. Sufrin, *EC Competition Law. Text, cases & materials*, ed. a III-a, Ed. Oxford University Press New York, 2007;
- P. Kent, *Law of the European Union*, ed. a IV-a, Ed. Pearson Education Limited, Essex, 2008;
- V. Korah, *An Introductory Guide to EC Competition Law and Practice*, Ed. Sweet and Maxwell, Londra, 1994;
- M. Malaurie – Vignal, *Droit de la concurrence interne et communautaire*, 4e edition, 2008, Editura Dalloz, Paris;
- M. Mateev, *Is the M&A Announcement Effect Different Across Europe? More Evidences from Continental Europe and the UK*, ResearchGate, January 2017;
- O. Manolache, *Regimul juridic al concurenței în dreptul comunitar*, Ed. All, Bucureşti, 1997;
- D. Mazilu, *Tratat privind Dreptul comerțului internațional*, Ed. Universul Juridic, București, 2011;
- F. Sandu, A.E. Bălășoiu, *Dreptul european al concurenței. Note de curs. Practică judiciară*, Ed. Universul Juridic, București, 2017;
- A. Usai, *The Freedom to Conduct Business in the EU, Its Limitations and Its Role in the European Legal Order: A New Engine for Deeper and Stronger Economic, Social and Political Integration*, în German Law Journal Vol. 14 No. 9/2017;
- L. Vogel, *Le droit européen des affaires*, Dalloz, Paris, 1994.

BDD-A29474 © 2019 Arhipelag XXI Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.34 (2026-11-14 00:03:56 UTC)